

ETOP EMI ISAIAH ỌNỌDE MBON MFIK

EDEM

Isaiah 1:1-31

ỌYỌHỌ UKPEP-ŃKPỌ 348

Eke Mkparawa

IKỌ IBUOT: “Jehovah ọdọhọ ete, Mbufo edi ndien, nnyin ikpe ikọ: mme idiọk ido mbufo ekpetie nte iduot, eyefia nte snow; ekpeyibe nte crimson, eyekabare nte idet erọñ” (Isaiah 1:18).

Etop Abasi

Isaiah, anditiñ ntiñ-nnim ikọ ọkọtọhọ ñwed esie ye mme ikọ emi “Mbufo enyọñ ekop, isọñ nyuñ kpañ utọñ: koro Jehovah ọdọhọde.” Isaiah ekedi etiene Israel ye etop emi otode Abasi.

Isaiah okodu ke ini ukara nti ye ndiọi ndidem Judah inañ. Enye ama okop inem mme edidiọñ Abasi ke ini emi Judah ekekponode Abasi; ama onyuñ okut ukut oto ke idiọk-ñkpọ idut oro ke ini mme owo ekekponode ndem. Edi ke kpukpru idaha enye eketiñ mme ikọ emi Abasi ọkọhọde enye. Mbuotidem esie ikokpuhọ okposuk edi nte andikara idut oro ye mmọ emi edude ke idak esie ekekponode Abasi. Abasi ama ọhọ enye etop ndisuan, enye ama onyuñ etiñ ke mme owo emade ndikpañ utọñ, minyuñ imaha.

Nti ndidem emi, Uzziah ye Hezekiah, ema ebup Isaiah se Abasi ọkọdọhọde. Mmọ ekeyom ndifiok uduak Abasi, ndien Isaiah ama ańwam mmọ ndinam mme owo ekpuhọre enyuñ ekpep mmọ ndikpono Abasi. Ndien Abasi eyediọñ obio oro, ñko kpukpru owo eyedu ke inemesit ndinam ñkpọ nnọ Abasi.

Unana Esit Ekọm

Ke eritọhọ ukara Uzziah, mme ini ema edu emi mme owo ekediokde ata eti eti. Abasi ama otim ada mmọ usuñ nte odotde man mmọ ema Enye. Enye ikodomoke ndida mmọ usuñ nte idut ikpọñ, edi nte ete Enye ama otim ekpeme mmọ. Abasi okokop mfuhọ adaña didie ke ini mmọ ekewọhọrede eńwana ye Enye! Idem mme imum unam edara ukpeme mme ete-ufok mmọ ekan nte Nditọ Israel ekedarade se Abasi akanamde ọhọ mmọ “Enań ọfiok andinyene enye, ass onyuñ ọfiok ebiet eke ete esie onimde udia ọhọ enye: Israel ifiokke, ikot mi ikereke.” Mmọ ikonyuñ ifiokke ite mme edidiọñ emi mmọ ekenyenede okoto Abasi. Mmọ ikonyuñ idọhọke Enye ite Sọsọhọ.

Unana esit ekọm mmọ ikedighe ñkukure idiọk-ñkpọ Nditọ Israel. Edieke mme owo minyeneke ukpono inọ Abasi ye ibet Esie, mmọ inyeneke ukpono inọ baba ibet kiet efen. Mmọ ema ediok ata eti eti tutu Abasi ọdọhọ ete ke uwem iduhe mmọ ke esit. Eketie nte idem mmọ ọkọyọhọ ye unan ye inia emi owo mibọpke. Emi ọkpọdiok enyene adaña, edieke ata inia akpakatade mmọ, edi, edi esit mmọ akabiara. Ke ntak idiọk-ñkpọ mmọ, Abasi ama ayak etań ndusuk mmọ efep.

Abasi ama etiñ ọhọ Nditọ Israel ke ediwak isua ke edem ete edieke mmọ midikopke uyo Imọ, ke Imọ iyenam mmọ ekabare edi isim ndien mme idut efen eyekabare edi ibuot. Kere bańa emi! Ndimek ikot Abasi, emi Enye okoyomde edi ibuot, emi ekpekenyuñ edide edieke mmọ ekpekopde uyo Abasi, edi emekabare edi isim ke ini idut mme okpono ndem ekekabarede edi ibuot.

Emum Ubierikpe Ekama

Edieke mmikpekeduhe ibat ibat mbon Abasi ifań, oruk nte Isaiah emi ekedude ke idut oro, Abasi okpokosobo kpukpru mmọ nte Enye akanamde Sodom ye Gomorrah. Ikań brimstone ama edep ke mme idiok obio oro oto ke ntak ọkpọsọñ idiok-ñkpọ mmọ.

Ke ererimbot mfin emi, edi ibat-ibat owo ifań emi efiokde Abasi emum iyaresit Abasi ekama. Mme idiok owo idotke ndibọ baba edidiọñ Abasi kiet. Mmọ esọñ ibuot ye Enye, esuńi Enye, enyuñ eda ibet Esie enam mbuburu. Ediwak mmọ enyuñ ekere ete iyeka Heaven ye utọ idaha oro. Mmọ ekere ete edieke mmọ ebeye ke edu ukpono Abasi, ke Abasi eyeda mmọ idinyuñ isehe nte mmọ edude uwem.

Abasi ama otim etiñ ọ̀nọ̀ Nditọ̀ Israel se Enye ekekerede abañá ido ukpono Abasi ke ini esit minenke ye Enye. Enye ama obup ete “Uwak uwa mbufo ọ̀fọ̀n mi nso? Mmọ̀yuhọ̀ edifọ̀p uwa okukim, ye ikpọ̀n edisehe unam; ... Mbufo ekuda aba uwa nsu edi; mmese incense ke ñkpọ̀ mbubiam; kpa ntre ke nse ọ̀fiọ̀n ye sabbath, ye erikot esop:” Okpon akan ndika ufọ̀k-Abasi ke Usen Ọ̀bọ̀n, mme ndikwọ̀ ikwọ̀ mme editiñ ikọ̀ nte owo Abasi mbaña Jesus, mme edibọ̀n anyan akam, man oto do Enye ọ̀bọ̀. Enye ete “ke ini mbufo ewakde ndibọ̀n akam, ami ñkopke: iyip ọ̀mọ̀yọ̀họ̀ mbufo ke ubọ̀k.”

Oro iwọ̀rọ̀ke ite ke Enye idikopke akam anam idiọ̀k-ñkpọ̀. Owo kiet ekededi emi akabarede esit onyuñ ebeñede erifen ke mme idiọ̀k-ñkpọ̀, Abasi eyebọ̀rọ̀ “O Abasi, afo usinke edibuñọ̀ ye edinuahá esit ke ndek.” Edi ana owo ọ̀wọ̀nọ̀re ọ̀kpọ̀n ndiọ̀i edinam esie mbemiso enyafá enye.

Enam Edisana Obio Edehe

Ama odu ini emi obio Jerusalem ekedide edisana. David ama ewet ini kiet ete “Abasi etie ke Zion (Jerusalem), emi eyede ama, ayama.” Oro ekedi uduak Abasi ke abañá edisana obio Esie. Mfọ̀n-mma obio oro ekedi se ekedadedá edomo koro ke ini ukara ke tọ̀sin isua enye eyedi ata Edisana Obio. Ke ini oro “Owo idinamke idiọ̀k, idinyuñ ibiatke ñkpọ̀ ke ofuri edisana obot mi: uyo Jehovah edi emi” (Isaiah 65:25).

Edi kere baña idaha Jerusalem ke ini Isaiah ekewetde emi “Anam didie obio akpanikọ̀ akabare edi akpara! Se inende ọ̀kọ̀yọ̀họ̀ ke esit; eti ido ọ̀kọ̀duñ ke esit; edi ke emi mme owot-owo.” Kere baña emi! Ke Edisana Obio Abasi, emi Enye okoyomde edinen ido ye nti ñkpọ̀ ikpọ̀n-ikpọ̀n odu, idiọ̀k-ido ama akabare awak. “Mbọ̀n fo edi mbon nsọ̀nibuot, ye nsaña inọ̀: kpukpru mmọ̀ esuk emama enọ̀, enyuñ ebine utip: mmọ̀ ikpehe ikpe eyen akpa, ikọ̀ ebe-akpa inyuñ isimke mmọ̀.” Mme owo emi ekedude ke ikpọ̀ itie emi ekpeñwamde mme ubuene ye mme ebe-akpa ekeyọ̀họ̀ ke ndibọ̀ ubọ̀k-edem. Mmọ̀ ema enọ̀ enyuñ eyom ufọ̀n idem mmọ̀ ekan ndiñwam mmọ̀ emi ekeyomde uñwam mmọ̀.

Abasi ama okut kpukpru emi. Abasi okut mme andifik ke eyo emi. Enye ọ̀dọ̀họ̀ ete ke usen-ibat ke edi. Mme anam-idiọ̀k eyeda ke ikpe ke abañá mme idiọ̀k edinam mmọ̀.

Ntiñ-nnim ikọ̀ emi Isaiah eketiñde abañá Jerusalem eneñede abañá ini ukara ke Tọ̀sin isua. Edikot Jerusalem ke ini oro obio eti ido, obio akpanikọ̀. Mme ukwañ ebierikpe ididuhe aba; mme ọ̀nọ̀ item eyefiak etie nte ke akpa ke ini emi David ọ̀kọ̀dọ̀họ̀de ete “Abasi etie ke Zion emi eyede ama, ayama” (Psalm 50:2).

Ndinam Se Ifọ̀nde

Abasi ama anam akpanikọ̀ ọ̀nọ̀ Israel ke ini mmọ̀ ekefiakde edem onyuñ etiñ ọ̀nọ̀ mmọ̀ nte mmọ̀ ekpeyomde mbọ̀m Abasi. Isaiah etiñ ọ̀nọ̀ mmọ̀ ete: “etre ndinam idiọ̀k; ekpep ndinam eti: eyom se inende, eneñere se ikwañade, ekpe edinen ikpe enọ̀ eyen-akpa, eda ye ebe-akpa ke ikpe.”

Ikureke ke owo nditre ndinam idiọ̀k. Owo ekeme nditre kpukpru mme idiọ̀k edinam esie, etie onyuñ awañ ubọ̀k esie adara ete ke imọ̀ itiehe nte mme anam-idiọ̀k. Oro ididaha utip isọ̀k enye. Owo enyene ndikpep ndinam se ifọ̀nde ñko. Nnyin inyene ndiwut ererimbot oto ke mme utom nnyin ite ke Abasi ọ̀kpuhọ̀re esit nnyin.

Mme utom emi ikureke ke ndikwọ̀rọ̀ ikọ̀ nnyuñ mbọ̀n akam, nnyuñ ñkwọ̀ ikwọ̀ ye nditiñ mbaña Jesus ikpọ̀n. Abasi esitiñ afiak etiñ abañá ndinyene esit mbọ̀m ye mme ubuene ye mmọ̀ emi enanade uñwam. Andiwet Psalm ewet ete “Ọ̀fọ̀fọ̀n ọ̀nọ̀ owo eke otimde ndinam ye eyen ubuene; Jehovah eyenam enye ọ̀bọ̀họ̀ ke usen nnaneyin” (Psalm 41:1).

Ọ̀bọ̀n Emem

Kiet ke otu mme ikpọ̀ ufañ ke ikọ̀ Abasi odu ke Isaiah akpa ibuot: “Jehovah ọ̀dọ̀họ̀ ete, Mbufo edi ndien, nnyin ikpe ikọ̀: mme idiọ̀k ido mbufo ekpetie nte iduot, eyefia nte snow; ekpeyibe nte crimson, eyekabare nte idet erọ̀n.” Kere nte Abasi enyenede ima onyuñ ekerede abañá owo! Enye inyeneke ndiwut mbọ̀m. Owo ama anam idiọ̀k ye Abasi onyuñ odot ndikpa mkpa ke ntak mme idiọ̀k ñkpọ̀ esie. Edi Abasi ke mbọ̀m atat ubọ̀k Esie onyuñ okot, “Edi.” Edi idaha-emi. Kusio erinyaña unim ini efen. Ini ekeme ndibe ñkpọ̀n “Sese, ini mfọ̀n-ido mi, sese, usen erinyaña mi” (2Ñwed Corinth 6:2).

“Mbufo edi ndien nnyin ikpe ikọ”. Nnyin inyeneke ntak baba kiet ndinọ Abasi ke ndidi mme anam-idiok. Jesus akakpa ke ntak mme idiok-ńkpọ nnyin, ndien Iyip Esie eyeyet nnyin isana ikan snow kpa idaha ekededi eke nnyin ikpọnde mme idiok-ńkpọ nnyin inyuń iyomde erifen. Nnyin inyeneke ńkpọ efen ndinọ ke mibọhọke idem nnyin; Enye ọnọ kpukpru ńkpọ. Edi Enye ama ọdọhọ ete iyekpe ikọ ye nnyin. Nso utọ utibe Andinyaña edi Jesus Ọbọń mi!

Ke ini efen Abasi ama obup abaña Israel ete “Nso ńkpọ ọsuhọ eke ńkpanamde, ... ndien mmeńkanamke” (Isaiah 5:4). Jesus ama ọnọ kpukpru ńkpọ ọkọrọ ye uwem Esie man enyaña nnyin esio ke idiok. Nte nnyin ikpefeheke itiene Enye ifiori iyom mbọm inyuń ikpe ubok iyom erifen? Mme owo ekeme didie ndiwọńre ima Abasi nnim ńkań-ńkań?

Ikureke ke Abasi ndiyet idiok-ńkpọ mfep edi Enye ọnọ mmọ emi ekponode Enye edidiọń. “Mbufo ema enyime, enyuń ekop, eyedia ufọn isọń.” Ke akpanikọ mbon Abasi edi mmọ emi edidiọnde!

Ubierikpe Emi Enọde Mbon Nsọń-Ibuot

Owo ekeme ndikere ete ke kpukpru owo ekpeyom man enyaña mmọ man mmọ ebọ mfọn Abasi. Edi ediwak owo iyomke. Mmọ esọń ibuot ye Abasi, enyuń eyom ndiduk ke usuń idem mmọ. Emi edi se Abasi etińde ye mmọ “ema esin, enyuń esọń ibuot, ofut eyedia mbufo.” Enye onyuń eneńede anam ańwaña nte akpatre ke ndidian ete, “koro edi inua Jehovah ọdọhọ.” Abasi ama etiń ikọ, enyene ndiwọrọ nsu.

Usọp-usọp ubierikpe emi akanade etiene ikọ Isaiah ekedi ke mme idut ukpono ndem eyetań Nditọ Israel efep. Edi ubierikpe eyetiene kpukpru mme anam-idiok, ke midighe ke uwem emi, eyedi ke ererimbot emi edidide. Ke uwem ebede ikpe eyedi.

Mfin emi Jesus ke ọdọhọ ete, “Mbufo edi ndien nnyin ikpe ikọ.” “Spirit ye ńwan-ndọ edọhọ ete, Di. Owo eke onyuń okopde, yak enye ọdọhọ ete, Di. Owo eke itọń asatde, yak enye edi. Owo eke amade, yak edi edibọ mmọń uwem ke ikpikpu” (Eriyarare 22:17).

MME MBUME

1. Anie ọkọnọ Isaiah etop ọsọk Israel?
2. Nsutọ ndidem ke Uziah ye Hezekiah ekedi?
3. Abasi akakama Israel didie?
4. Didie ke Abasi akada Israel odomo ye unam?
5. Nso ekedi ntak emi Abasi mikoyomke mme uwa emi Nditọ Israel ekewade?
6. Ke nsutọ idaha ke Jerusalem akada ke ini Isaiah ekewetde etop emi?
7. Ke Abasi ama eketiń idiok Israel ọnọ mmọ, Enye ọkọdọhọ mmọ enam nso?
8. Nso iditibe ọnọ mmọ edieke mmọ esinde Enye?
9. Nso ke Abasi ọńwọńọ ọnọ nti ye mme okop item?
10. Enye ọńwọńọ nso ọnọ mmọ emi ekerede ebaña mme ubuene?